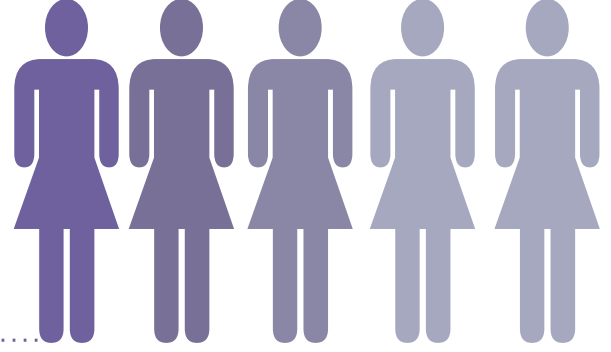

Kadın Hakkı???

Kamer Türkyılmaz

kamer.turkyilmaz@emo.org.tr

Kadınların erkeklerle eşit şekilde sahip olduğu sosyoekonomik, siyasal ve yasal hakların tamamı kadın hakları olarak tanımlanmaktadır. Böyle bir kavram kadınların yaşam boyu varolma mücadelesinin bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tarihsel olarak kadınlarla erkeklerin eşit haklara sahip olmak yolunda verdikleri mücadelenin temsili başlangıcı 8 Mart 1857 olarak kabul edilmektedir. New Yorklu 40 bin dokuma işçisi kadın düşük ücretlerini, uzun çalışma saatlerini ve insanlık dışı çalışma koşullarını protesto etmek için greve başlamış ancak polisin işçilere saldırması, işçilerin fabrikaya kilitlenmesi ve arkasından da çıkan yangında fabrika önüne kurulan barikatlardan kaçamamaları sonucunda 109 kadın yaşamını yitirdi. Bu olayların kadınların haklarını kazanması ve birlikteliği mücadelesinin anısına her yıl 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü olarak belirlendi.

Ülkemizde 8 Mart ilk kez 1921 yılında Dünya Emekçi Kadınlar Günü olarak kutlanmaya başlandı. 1975 yılında ise daha yaygın olarak kutlandı ve sokağa taşındı. Birleşmiş Milletler Kadınlar On Yılı programından Türkiye'nin de etkilenmesiyle 1975 yılında 1975 Yılı Kadın Kongresi yapıldı. 12 Eylül Darbesi ile dört yıl anılmayan 8 Mart, 1984 yılından itibaren demokratik kitle örgütleri, sendikalar, sivil toplum ku-

ruşları, meslek odalarınca kutlanmaktadır.

Kadın haklarının kazanılmasında nerelerden başladığını ve bugünlere nasıl geldiğini anımsamak için de özel bir gün 8 Mart.

Dünya kadınları arasında bir dayanışma ve değişim günü olan 8 Mart; kadın hakları açısından istenen seviyelerden oldukça uzak ülkelerde daha da önem kazanmakta. Ülkemizden verilebilecek istatistiksel bilgiler bunlara örnek oluşturabilecek nitelikte. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) 2007 Eğitime Bakış Raporu verilerine göre **Türkiye genç kadınların istihdam ve eğitime katılımı açısından son sırada. Her üç genç kadından ikisi ne okuyor ne de çalışıyor.** Birleşmiş Milletler'in hazırladığı 2008 Siyasette Kadın Dünya Haritasına göre ise **Türkiye kadınların siyasete katılım oranında en alt sıralarda yer alıyor.** 142 ülke arasında %9,1 Meclis'te

kadın temsil edilme oranına sahip ülkemiz 108. sırada yer alıyor. Dünyada kadınların temsil edilme oranı %16.1. Bir diğer dikkat çeken nokta ise; **Hükümetin Ulusal Eylem Planı'nda kadınlarla ilgili sadece dört maddenin olması.** 10 temel başlık altında 145 eylemin bulunduğu planda doğrudan kadınların yaşamını etkileyecek dört madde; kadının toplumsal statüsünün güçlendirilmesi, istihdam ve sığınma evleri başlıklarında toplanmış! Kadına yönelik şiddete ilişkin de durum hiç farklı değil. Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet araştırmasına göre (7 Kasım 2007) **her üç kadından biri fiziksel şiddet görüyor.**

Özellikle kadına karşı şiddet ve yaşamın her alanında hissedilen negatif ayrımcılık kadınların özgürleşmesini engellemektedir. Bu engellerin kaldırılması, tüm bireylerin eşit haklara sahip olabilmesi ancak ortak mücadele ve örgütlenme ile olabilecektir.

Kadına karşı şiddet ve 2007 itibariyle dünyadan veriler

- Kadınlara karşı şiddet dünyada en yaygın, ancak en az cezalandırılan suçtur.
- Tahminlere göre 113 ile 200 milyon arasında kadın demografik olarak "kayıp" (yok) görünmektedir. Ya doğar doğmaz öldürülmüşler (erkek çocuğun kız çocuğa tercih edilmesi) ya da erkek kardeşleri ve babalarıyla eşit derecede gıda ve tıbbi olanaklara ulaşamamışlardır.
- Küresel olarak, daha büyük oranda on beş ile kırk beş yaş arası kadınlar erkek şiddetinin sonucu ya da kanser, sıtma, trafik kazaları veya savaşa bağlı olarak sakat kalmakta ya da hayatını kaybetmektedir.
- En az üç kadından biri dövülmüş, cinsel ilişkiye zorlanmış ya da hayatı boyunca başka türlü suistimal edilmiştir. Genellikle, suistimal eden kişi aileden bir üye ya da kadının tanıdığı bir kimsedir. Ev içi şiddet, bölge, kültür, etnik köken, eğitim, sınıf ve din ne olursa olsun kadınlara karşı en yaygın suistimal şeklidir.
- Sistematik tecavüz dünyadaki birçok çatışmalarda bir terör silahı olarak kullanılmaktadır. Ruanda'daki 1994 soykırımı esnasında 250.000 ila 500.000 kadının tecavüze uğradığı tahmin edilmektedir.